

Spolufinancováno
Evropskou unií

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

20 LET PROGRAMU SCREENINGU KARCINOMU PRSU V ČR V DATECH

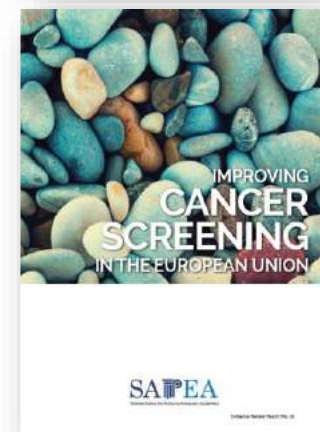
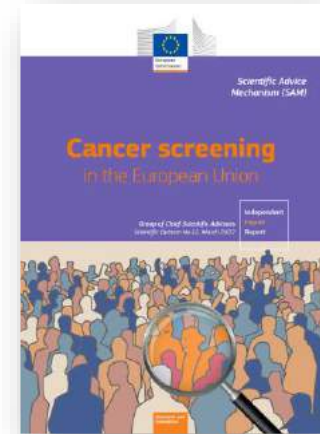
**Ondřej Májek, Monika Ambrožová, Renata Chloupková, Petr Dvořák, Alena Menšíková,
Denisa Krejčí, Kateřina Hejcmanová, Ondřej Ngo, Ladislav Dušek, Karel Hejduk
a kolektiv Národního screeningového centra**

**ÚVOD:
DOPORUČENÍ
A DATOVÁ ZÁKLADNA**

REVIZE DOPORUČENÍ RADY O SCREENINGU NÁDORŮ

- Vychází z předchozího doporučení z **2. prosince 2003**
 - Screening nádorů **děložního hrdla, prsu, tlustého střeva a konečníku**
 - Implementační report z roku 2017, přetrvávající výzvy
- Evropský plán boje proti rakovině
 - Zlepšení v oblasti včasného odhalení rakoviny
- Stanovisko Skupiny vedoucích vědeckých poradců (GCSA)
 - Doporučení na základě zprávy SAPEA
- Návrh Evropské komise publikován v září, **nové doporučení schváleno v rámci českého předsednictví na Radě EPSCO 9.12.2023**

TEXT DOPORUČENÍ RADY EU O SCREENINGU NÁDORŮ

NÁDOROVÁ ONEMOCNĚNÍ PRSU, DĚLOŽNÍHO ČÍPKU, TLUSTÉHO STŘEVA A KONEČNÍKU, PLIC, PROSTATY, ŽALUDKU

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 9. prosince 2022,

o posílení prevence prostřednictvím včasného odhalování: nový přístup EU ke screeningu nádorových onemocnění, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2003/878/ES

(2022/C 473/01)

Nádorová onemocnění prsu:

S ohledem na důkazy uvedené v evropských pokynech ⁽²⁾ se doporučuje screening nádorových onemocnění prsu pomocí mamografie u žen ve věku od 50 do 69 let. Navrhuje se snížení dolní věkové hranice na 45 let a zvýšení horní věkové hranice na 74 let. Navrhuje se používání digitální tomosyntézy prsu nebo digitální mamografie. Je-li to z lékařského hlediska vhodné, mělo by být zvaženo vyšetření magnetickou rezonancí (MRI).

European Commission

Search

Cancer Screening, Diagnosis and Care

Home Guidelines Quality Assurance Scheme Discover ECIBC News Print

Home > ECIBC > European guidelines on breast cancer screening and diagnosis

European guidelines on breast cancer screening and diagnosis

Select a topic

Breast cancer screening

1. Organising screening programmes
2. Screening ages and frequencies
3. Use of artificial intelligence
4. Use of tomosynthesis
5. Women with high breast density
6. Inviting women to screening programmes

Breast cancer diagnosis

7. Informing women about their results
8. Further assessment after the mammogram
9. Staging
10. Planning surgical treatment
11. Towards the treatment of invasive breast cancer

Mamo.cz

Program screeningu karcinomu prsu

- od roku 2002
- **ženy ve věku od 45 let**
- screeningová mamografie každé 2 roky (odesílá praktický lékař či gynekolog)

kolorektum

Program screeningu karcinomu tlustého střeva a konečníku

- od roku 2000
- **muži a ženy ve věku od 50 let**
 - 50-54 let – FIT každoročně (poskytuje praktický lékař či gynekolog) NEBO screeningová kolonoskopie každých 10 let
 - od 55 let – FIT každé 2 roky (poskytuje praktický lékař či gynekolog) NEBO screeningová kolonoskopie každých 10 let

CERVIX

Program screeningu karcinomu děložního hrdla

- od roku 2008
- **všechny dospělé ženy**
- cytologické vyšetření (odběr při preventivní prohlídce u gynekologa)
 - **ženy ve věku 35 a 45 let s negativní cytologií: hrHPV test** (od roku 2024 i od 55 let)

Mamo.cz Pro veřejnost ▾ Pro lékaře ▾ Kontakt

Hledat cs / en

Mamografický screening zachraňuje životy již 20 let

Mortalita nádorů klesá. Svědomitěji docházejí ženy

Adresné zvaní občanů do programů screeningu zhoubných nádorů

Mamografický screening snižuje úmrtnost na karcinom prsu

Rychlé volby

- Mapa screeningových center - kontakty
- Chci se nechat vyšetřit
- On-line poradna

Mohlo by vás zajímat

- Pro ženy starší 45 let
- Pro ženy do 45 let
- Pro muže

Příběhy žen

www.mamo.cz

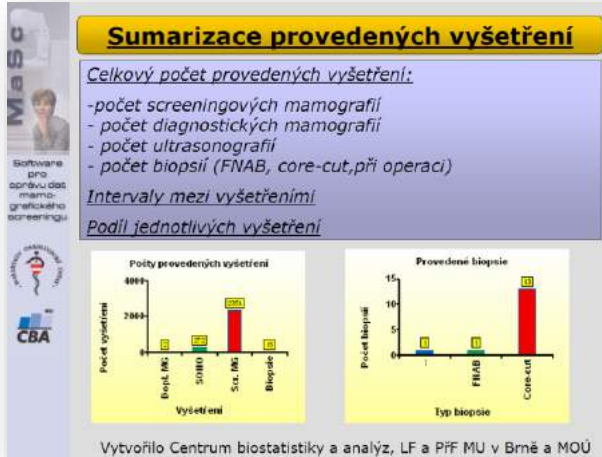
Mamo.cz Pro veřejnost ▾ Pro lékaře ▾ Kontakt

Datový audit mamografického screeningu v praxi

2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015 2014 2013 2012

2011 2010 2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003

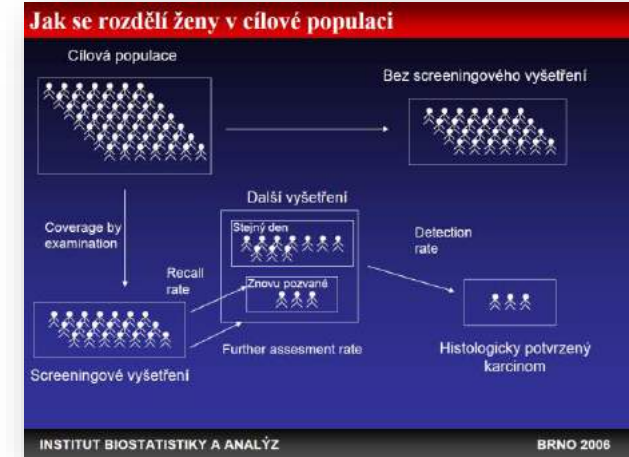
DATOVÝ AUDIT A STEJNOJMENNÁ KONFERENCE

Rok 2003

Rok 2004

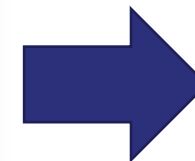
Rok 2006

- Základní rysy projektu**
- Zvány bez MMG 3 roky : 45-69 a 70-74, dvě verze dopisů, ve 3 vlnách (cca 860 tis. dopisů)
 - 70-74 přímo do center, bez nutnosti žádanky
 - Evidence účasti a výsledků
 - signální kód 89222
 - zkratka MaSc „zvaní“ (umožní další analýzu)
 - evidence přijatých (dodací listy) a vydaných dárek (sešit)
 - měsíční hlášení emailem
 - Hrazení dle sazebníku obvyklým způsobem
 - Centrální řízení – email screening@mamo.cz (Daneš, Zoubek)
 - Dárky jako odměna, distribuce dárek na vyžádání center (agentura PGM, 85 tis. dárek)

Rok 2007

Rok 2014

Plně organizovaný populační screening

JAK SLEDUJEME A VYHODNOCUJEME SCREENING?

Datová základna screeningových programů (<https://nsc.uzis.cz/data/>)

Sběry dat ÚZIS

Národní Zdravotnický Informační Systém

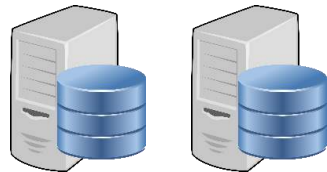
NOR
...
NRHVS

Zdravotní
pojišťovny

Poskytovatelé
zdravotních
služeb

Databáze pilotních programů

Nové sběry
screeningových
programů

Výběrová šetření

Externí databáze

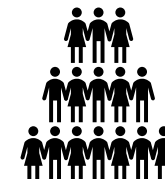

screening
karcinomu
prsu

Databáze
screeningových
programů
(IBA LF MU)

...

Sociodemografické
údaje (ČSÚ)

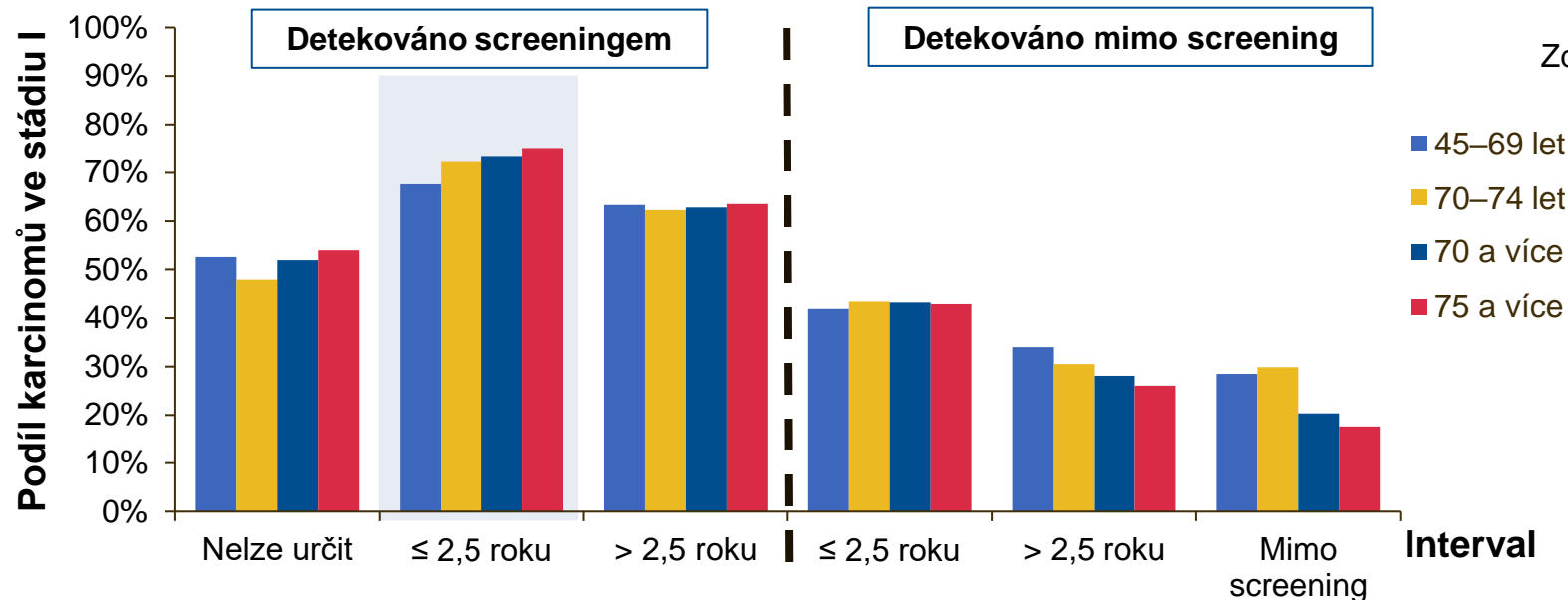
VČASNÁ NÁVŠTĚVA SCREENINGU POMÁHÁ VČASNÉMU ZÁCHYTU

Diagnóza C50, N = 20 017 karcinomů (z toho 9 781 detekováno screeningem)

Ženy, věk 45+

Zdroj dat: NRHZS, NOR

Podíl stádia I dle intervalu účasti na screeningu

Interval	Nelze určit	≤ 2,5 roku	> 2,5 roku	≤ 2,5 roku	> 2,5 roku	Mimo screening	Celkem
45–69 let	675 (52,6 %)	2 993 (67,6 %)	886 (63,3 %)	876 (41,9 %)	180 (34,0 %)	544 (28,5 %)	6 154 (52,9 %)
70–74 let	139 (47,9 %)	616 (72,2 %)	187 (62,3 %)	155 (43,4 %)	39 (30,5 %)	195 (29,9 %)	1 331 (51,6 %)
70 let a více	431 (51,9 %)	993 (73,3 %)	300 (62,8 %)	254 (43,2 %)	77 (28,1 %)	599 (20,3 %)	2 654 (41,0 %)
75 let a více	292 (54,0 %)	377 (75,1 %)	113 (63,5 %)	99 (42,9 %)	38 (26,0 %)	404 (17,6 %)	1 323 (34,0 %)

U karcinomů detekovaných screeningem je pozorováno vyšší zastoupení stádií I než u karcinomů detekovaných mimo screening. **Nejvyšší zastoupení karcinomů ve stádiu I se vyskytuje u žen, které se zúčastnily screeningu v intervalu do 30 měsíců a to ve všech věkových kategoriích.**

KLÍČOVÉ VÝSLEDKY

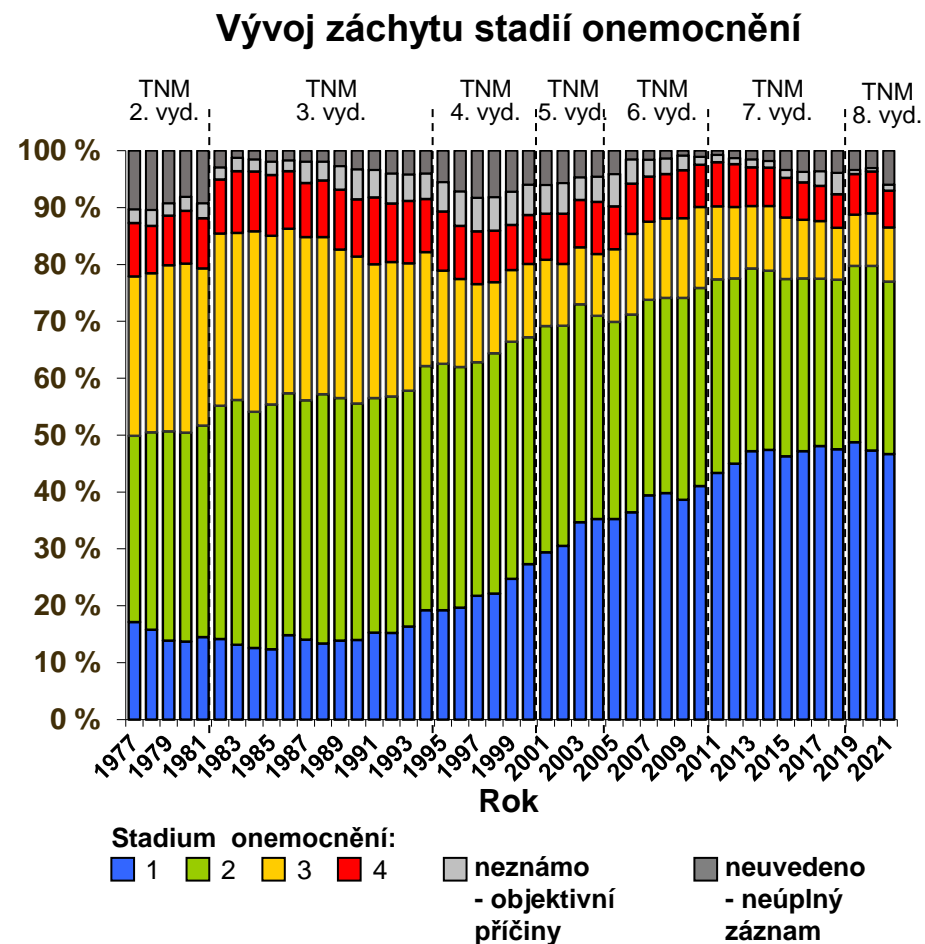
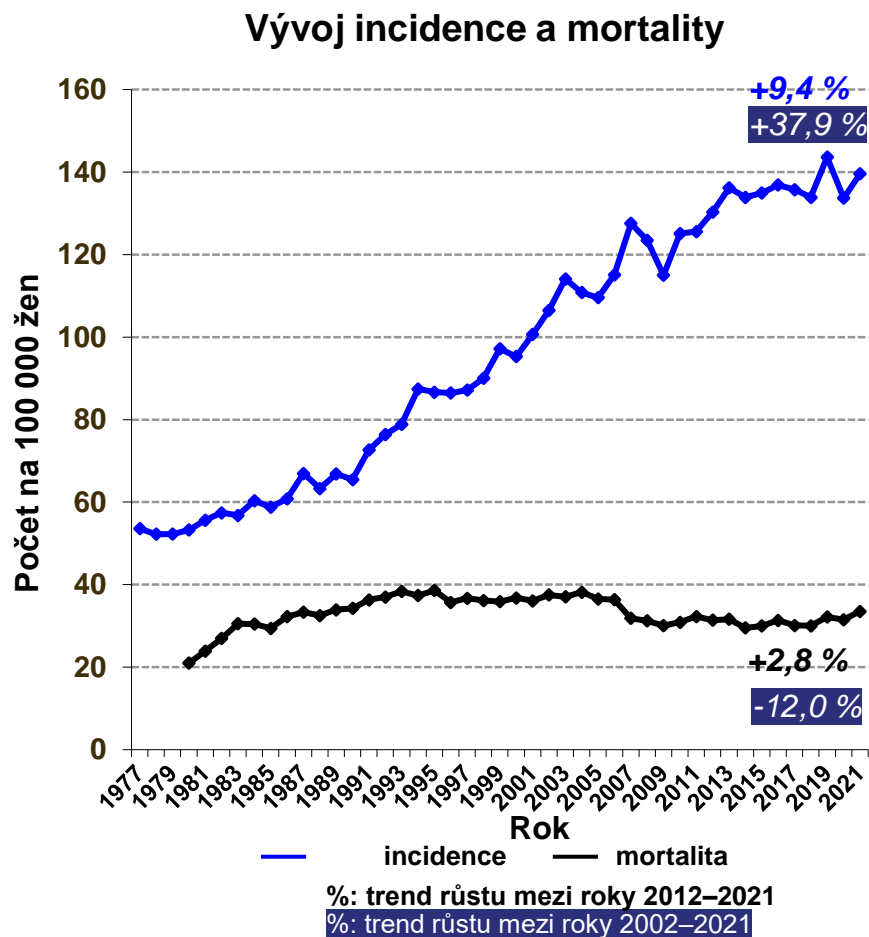
Spolufinancováno
Evropskou unií

EPIDEMIOLOGIE KARCINOMU PRSU

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

EPIDEMIOLOGICKÉ TRENDY INCIDENCE A MORTALITY KARCINOMU PRSU V ČESKÉ REPUBLICE

Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR – incidence; Český statistický úřad – mortalita

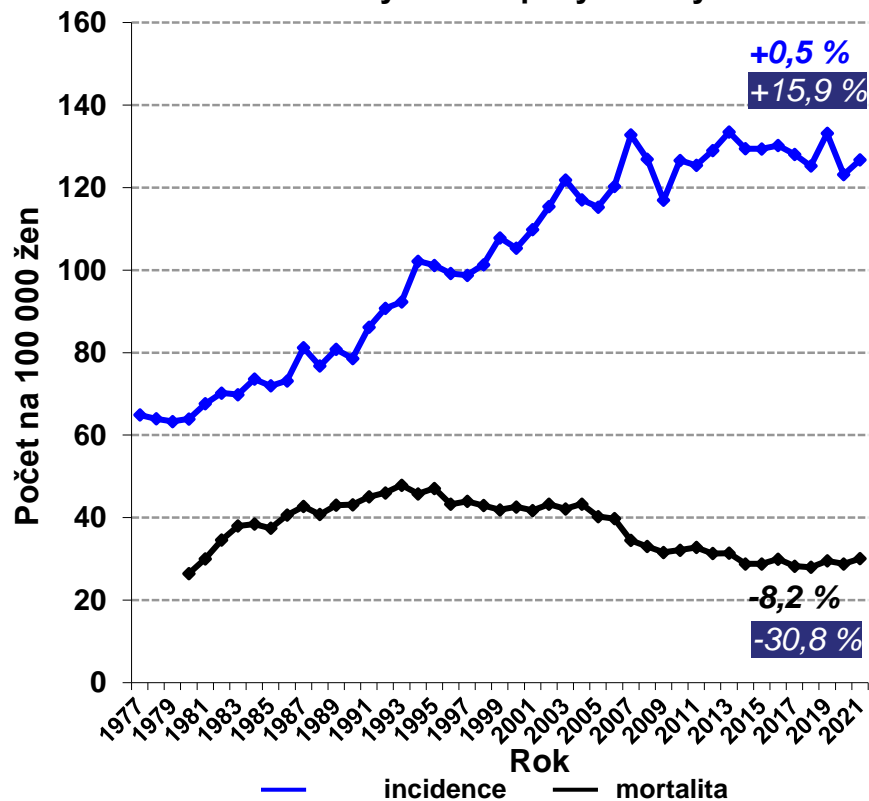

Dlouhodobě dochází ke zřetelnému poklesu mortality karcinomu prsu.
Nárůst incidence se v posledních letech zastavil, výrazně převažují nádory časnějších stadií.

EPIDEMIOLOGICKÉ TRENDY INCIDENCE A MORTALITY KARCINOMU PRSU V ČESKÉ REPUBLICE – VĚKOVÁ STANDARDIZACE

Vývoj incidence a mortality

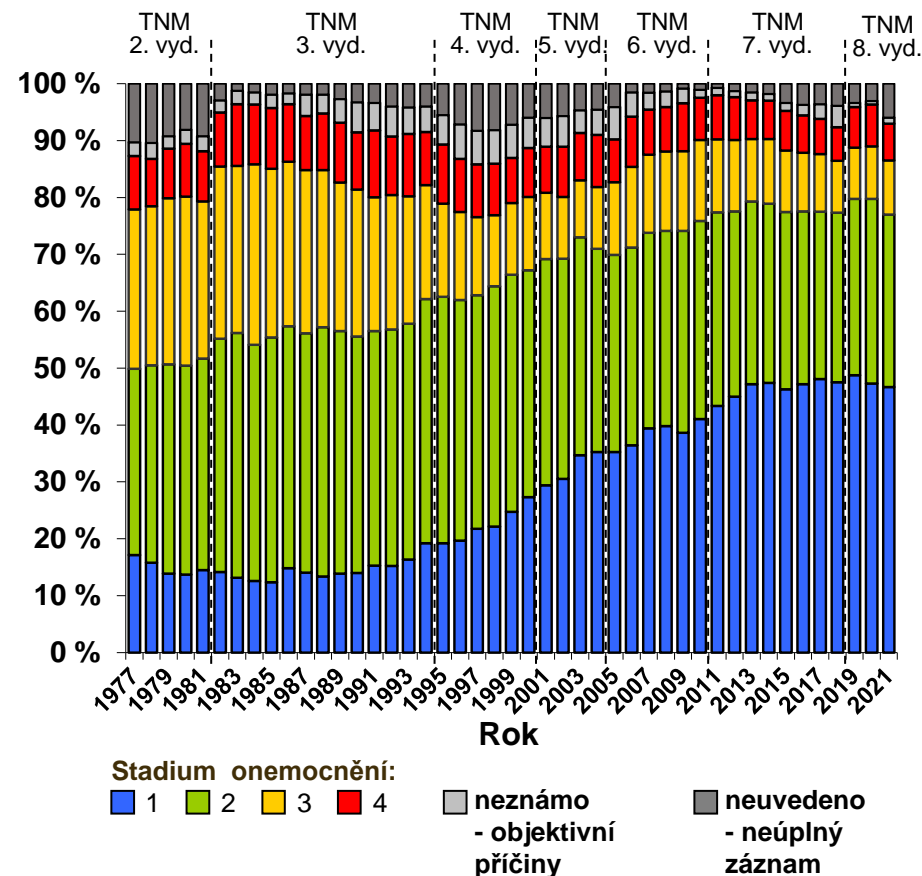
ASR (E) 2013: počet na 100 000 osob věkově standardizovaný na evropský věkový standard

%: trend růstu mezi roky 2012–2021
%: trend růstu mezi roky 2002–2021

Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR – incidence; Český statistický úřad – mortality

Vývoj zachytu stadií onemocnění

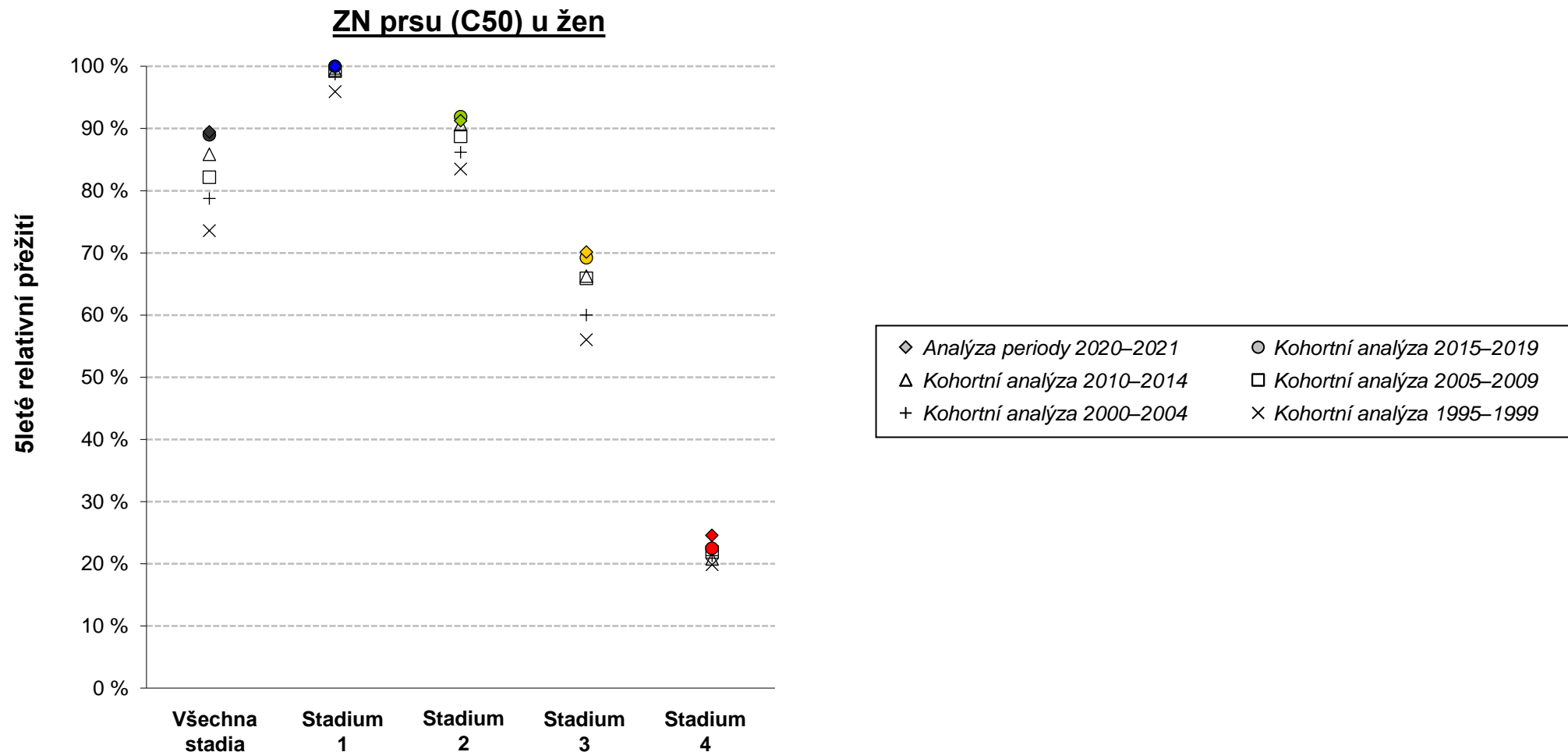

Dlouhodobě dochází ke zřetelnému poklesu mortality karcinomu prsu.
Nárůst incidence se v posledních letech zastavil, výrazně převažují nádory časnějších stadií.

VÝVOJ 5LETÉHO RELATIVNÍHO PŘEŽITÍ DLE STADIÍ ONEMOCNĚNÍ U KARCINOMU PRSU

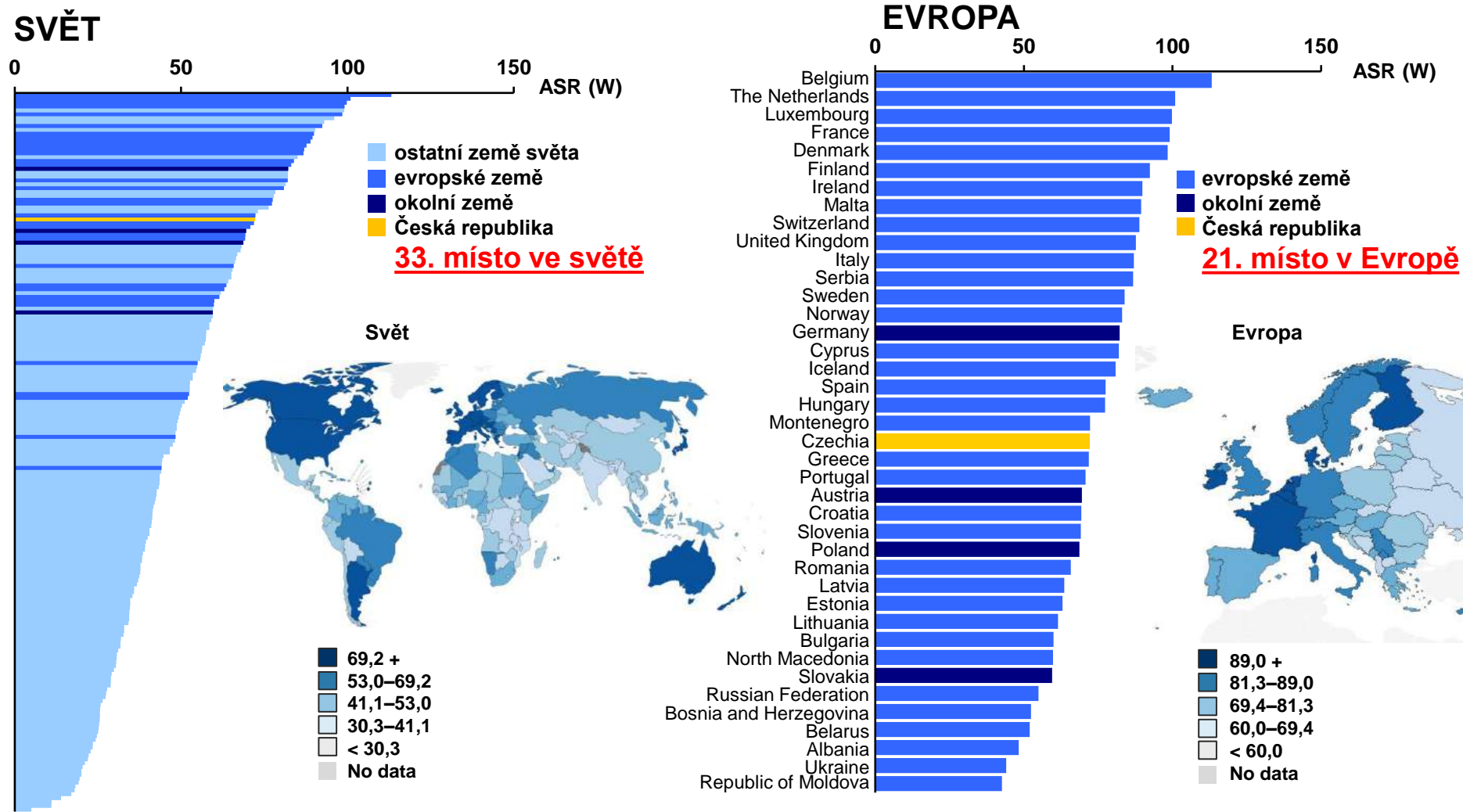
Všichni pacienti s diagnostikovaným onemocněním

Uváděné hodnoty 5letého přežití pro jednotlivé diagnózy/stadia jsou **věkově standardizovány**

5leté relativní přežití žen s karcinomem prsu ve stadiu 1 dosahuje téměř 100 %.

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ INCIDENCE KARCINOMU PRSU

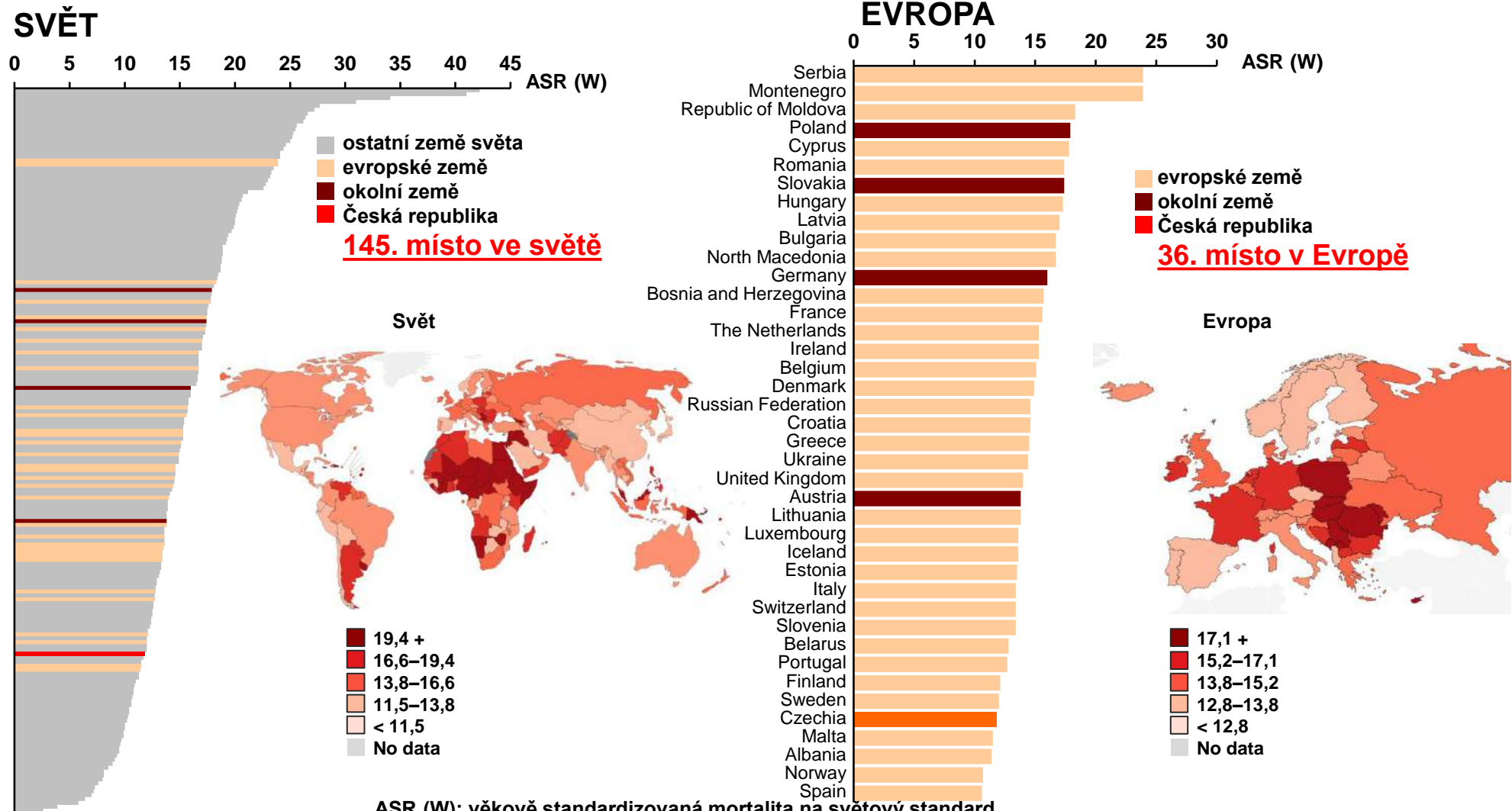

ASR (W): věkově standardizovaná mortalita na světový standard

Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2020). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed [29/9/2022].

Incidence karcinomu prsu je v rámci Evropy v ČR průměrná.

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ MORTALITY KARCINOMU PRSU

Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2020). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed [29/9/2022].

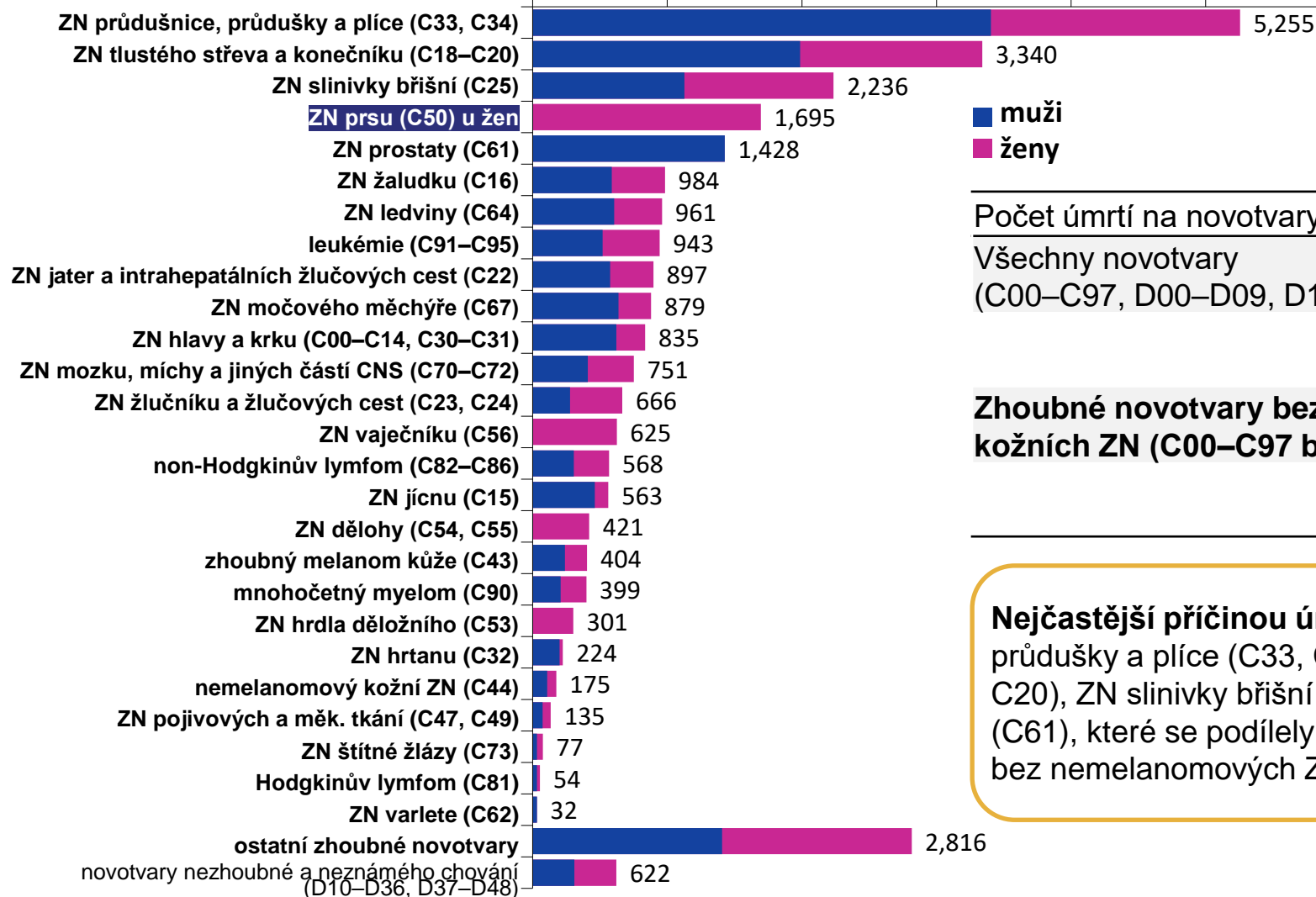
Mortalita karcinomu prsu patří v ČR mezi nejnižší v Evropě.

MORTALITA NA NOVOTVARY V ČR V LETECH 2017–2021

Počet úmrtí na novotvary ročně

0 1,000 2,000 3,000 4,000 5,000 6,000

Zdroj: Český statistický úřad

Počet úmrtí na novotvary ročně	Muži	Ženy	Celkem
Všechny novotvary (C00–C97, D00–D09, D10–D36, D37–D48)	15 593	12 691	28 284
<i>podíl ze všech úmrtí</i>	<i>25,1 %</i>	<i>21,5 %</i>	<i>23,3 %</i>
Zhoubné novotvary bez nemelanomových kožních ZN (C00–C97 bez C44)	15 176	12 311	27 487
<i>podíl ze všech úmrtí</i>	<i>24,4 %</i>	<i>20,9 %</i>	<i>22,7 %</i>

Nejčastější příčinou úmrtí na novotvary byly ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33, C34), ZN tlustého střeva a konečníku (C18–C20), ZN slinivky břišní (C25), ZN prsu (C50) u žen a ZN prostaty (C61), které se podílely celkem na 51 % úmrtí na zhoubné novotvary bez nemelanomových ZN.

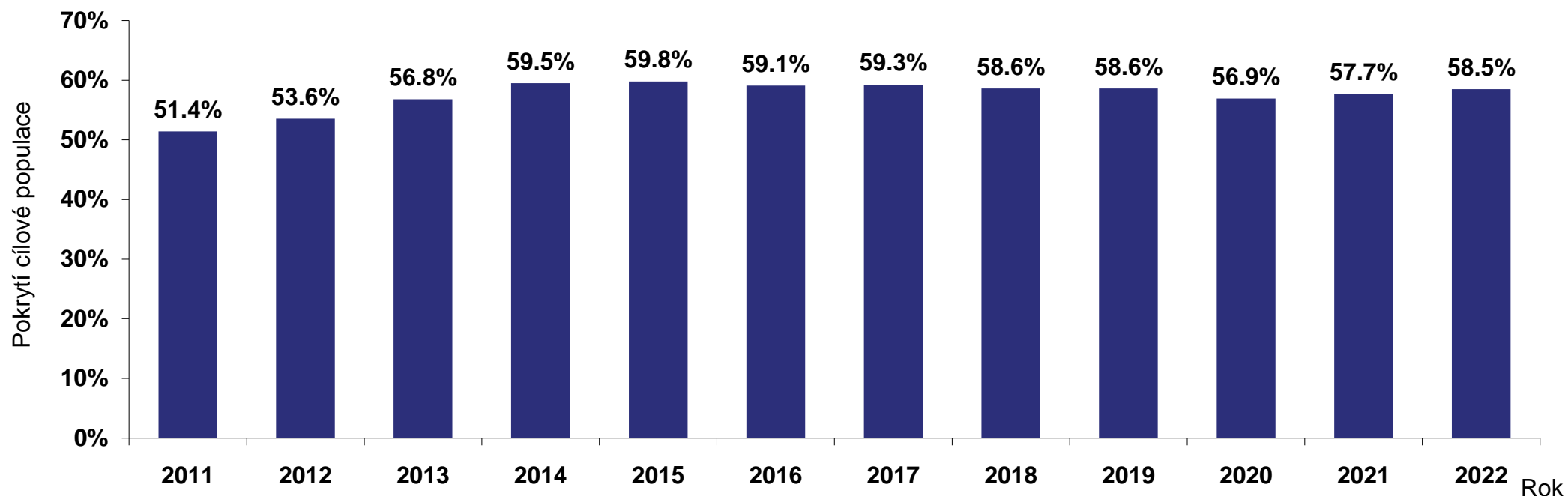
Spolufinancováno
Evropskou unií

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM KARCINOMU PRSU

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM VE STANDARDNÍM INTERVALU V ČASE

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
Screeningová mamografie (89221; 89223)
(ženy, 45–69 let)

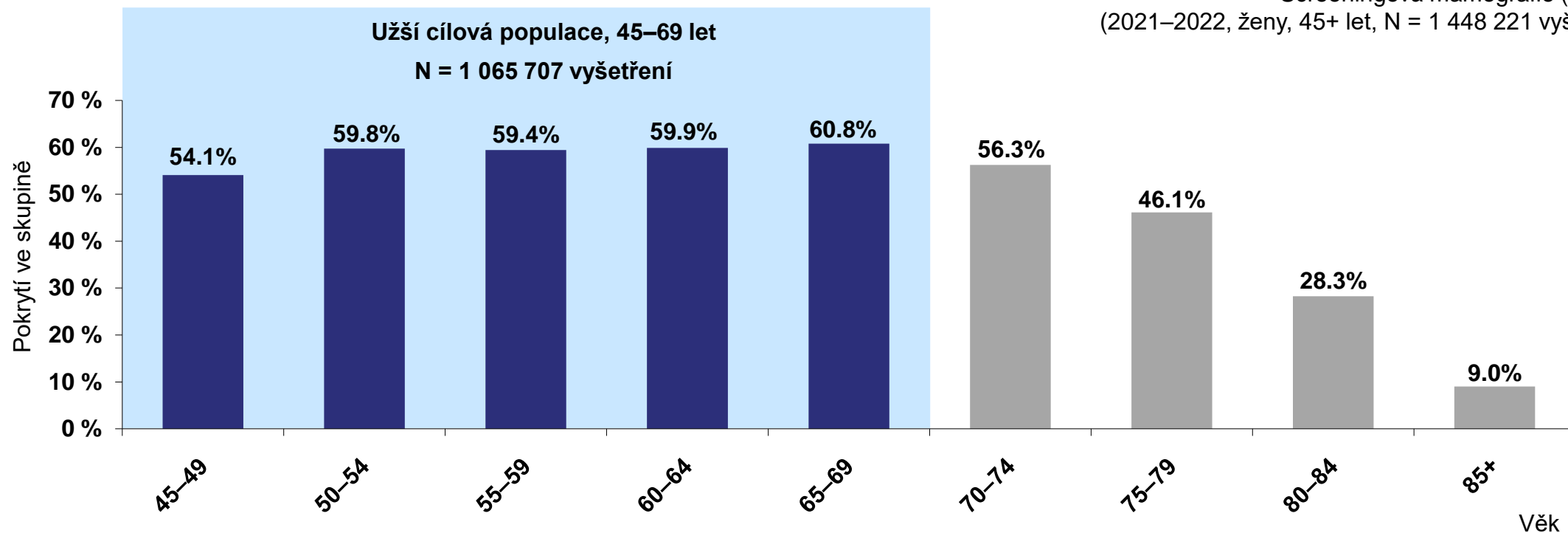

Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 58,5 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let (téměř 1,8 milionu žen), které během posledních 2 let absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Pokrytí cílové populace dlouhodobě dosahuje téměř 60 %. V roce 2020 a 2021 došlo k poklesu pokrytí z důvodu pandemie onemocnění COVID-19.

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM VE STANDARDNÍM INTERVALU V ROCE 2022 DLE VĚKU

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
Screeningová mamografie (89223)
(2021–2022, ženy, 45+ let, N = 1 448 221 vyšetření)

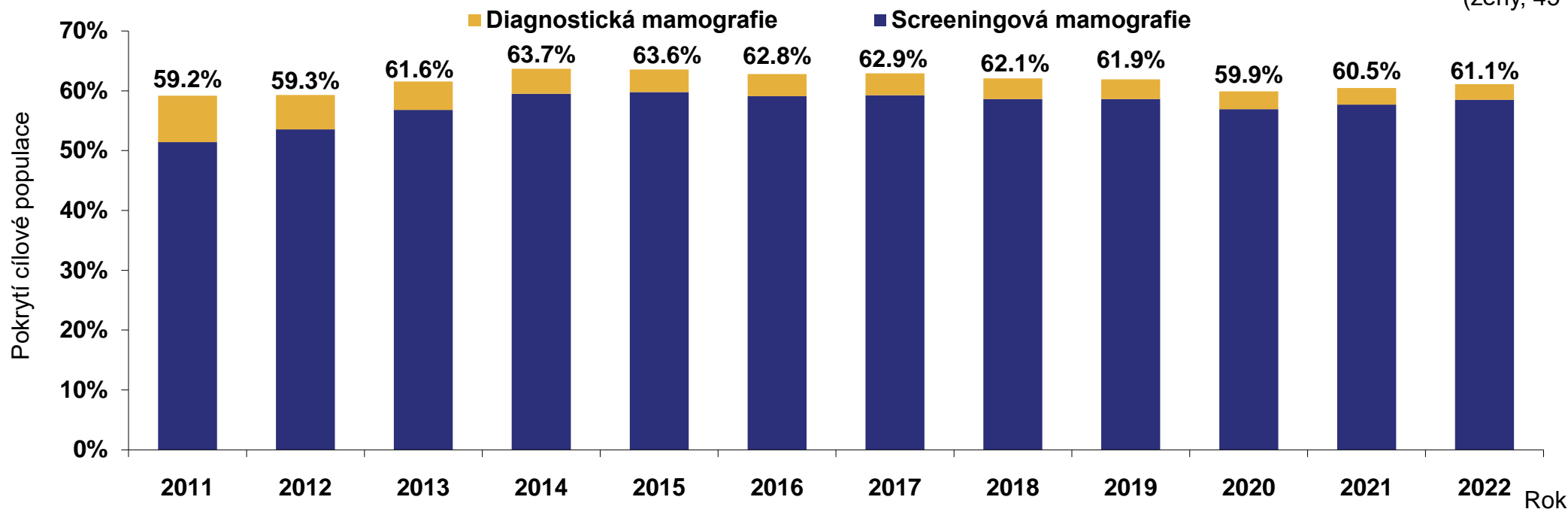

Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 58,5 %

Indikátor hodnotí podíl žen, které během posledních 2 let (2021–2022) absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen, dle věku. Ženy, které zemřely do roku 2022 (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Pokrytí je ve věkové skupině 45–69 let stabilně vysoké. Celkové pokrytí ve věkové skupině 45+ let: 52,6 %.

ÚPLNÉ POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM VE STANDARDNÍM INTERVALU V ČASE

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
Screeningová mamografie (89221; 89223)
Diagnostická mamografie (89179; 89180)
(ženy, 45–69 let)

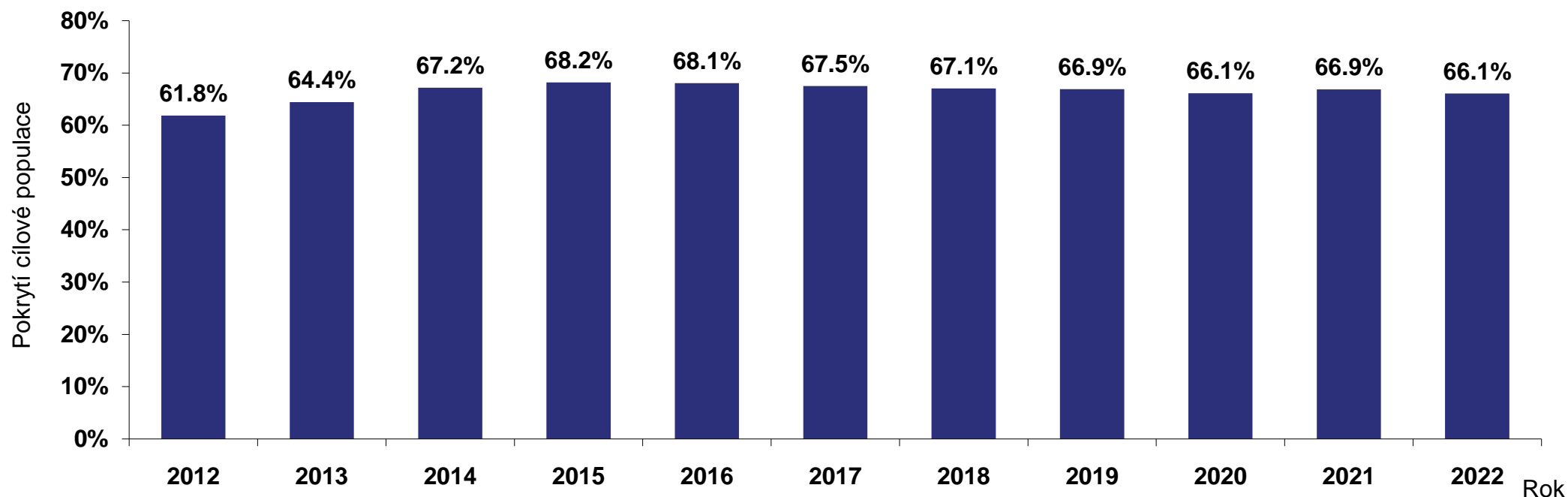

Úplné pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou nebo diagnostickou mamografií v roce 2022: 61,1 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let (téměř 1,8 milionu žen), které během posledních 2 let absolvovaly alespoň jednu screeningovou nebo diagnostickou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Příspěvek diagnostické mamografie k pokrytí se v čase snižuje.

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM V TŘÍLETÉM INTERVALU V ČASE

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
Screeningová mamografie (89221; 89223)
(ženy, 45–69 let)

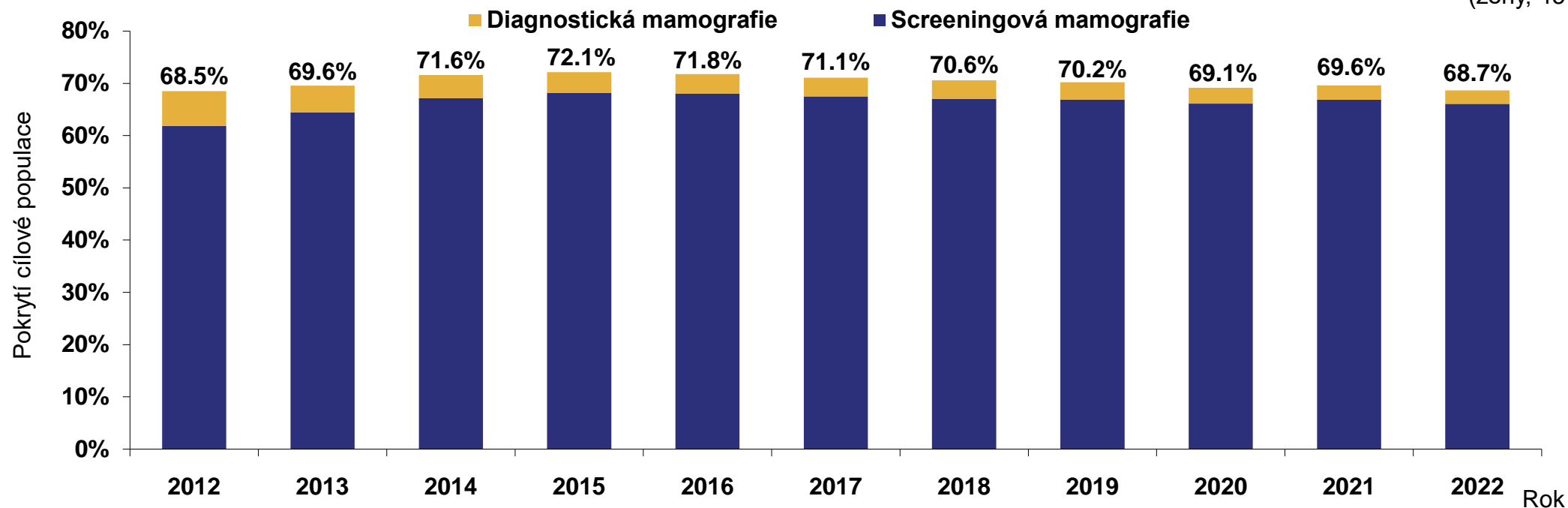

Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 66,1 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let (téměř 1,8 milionu žen), které během posledních 3 let absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Pokrytí cílové populace dlouhodobě dosahuje okolo 67 %. V roce 2020 a 2021 došlo k poklesu pokrytí z důvodu pandemie onemocnění COVID-19.

ÚPLNÉ POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM V TŘÍLETÉM INTERVALU V ČASE

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
 Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
 Screeningová mamografie (89221; 89223)
 Diagnostická mamografie (89179; 89180)
 (ženy, 45–69 let)

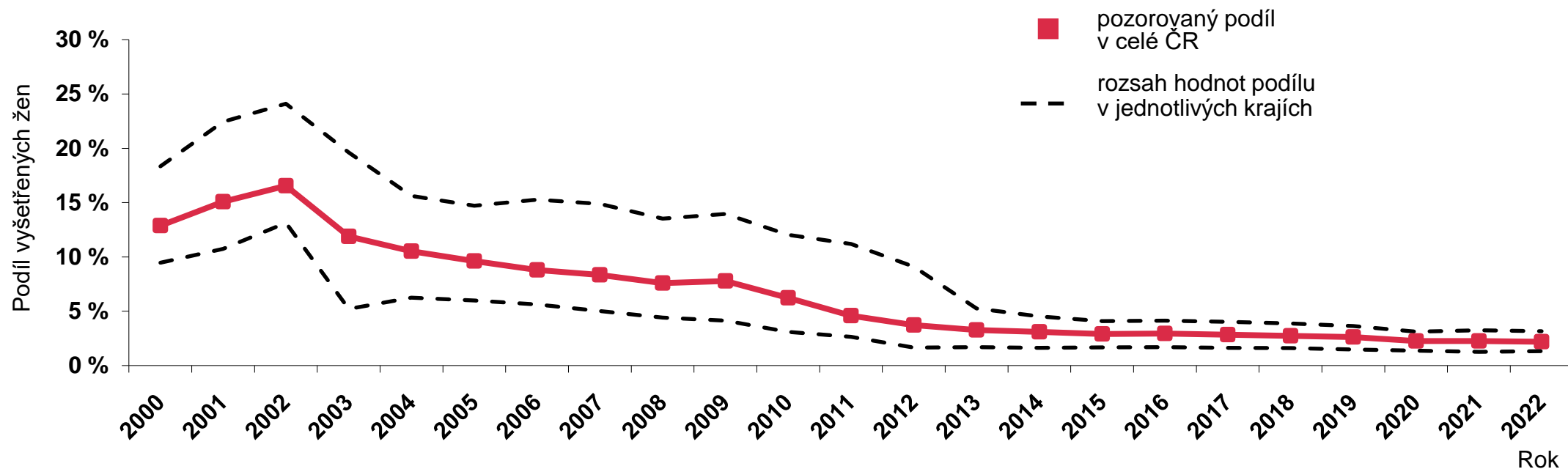

Úplné pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou nebo diagnostickou mamografií v roce 2022: 68,7 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let (téměř 1,8 milionu žen), které během posledních 3 let absolvovaly alespoň jednu screeningovou nebo diagnostickou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Příspěvek diagnostické mamografie k pokrytí se v čase snižuje.

PODÍL ŽEN VYŠETŘENÝCH DIAGNOSTICKOU MAMOGRAFIÍ V ČASE

Zdroj: PZP; Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
 Diagnostická mamografie (89179*, 89180)
 Ženy ve věku 45–69 let

Podíl žen ve věku 45–69 let vyšetřených diagnostickou mamografií v roce 2022: 2,2 %

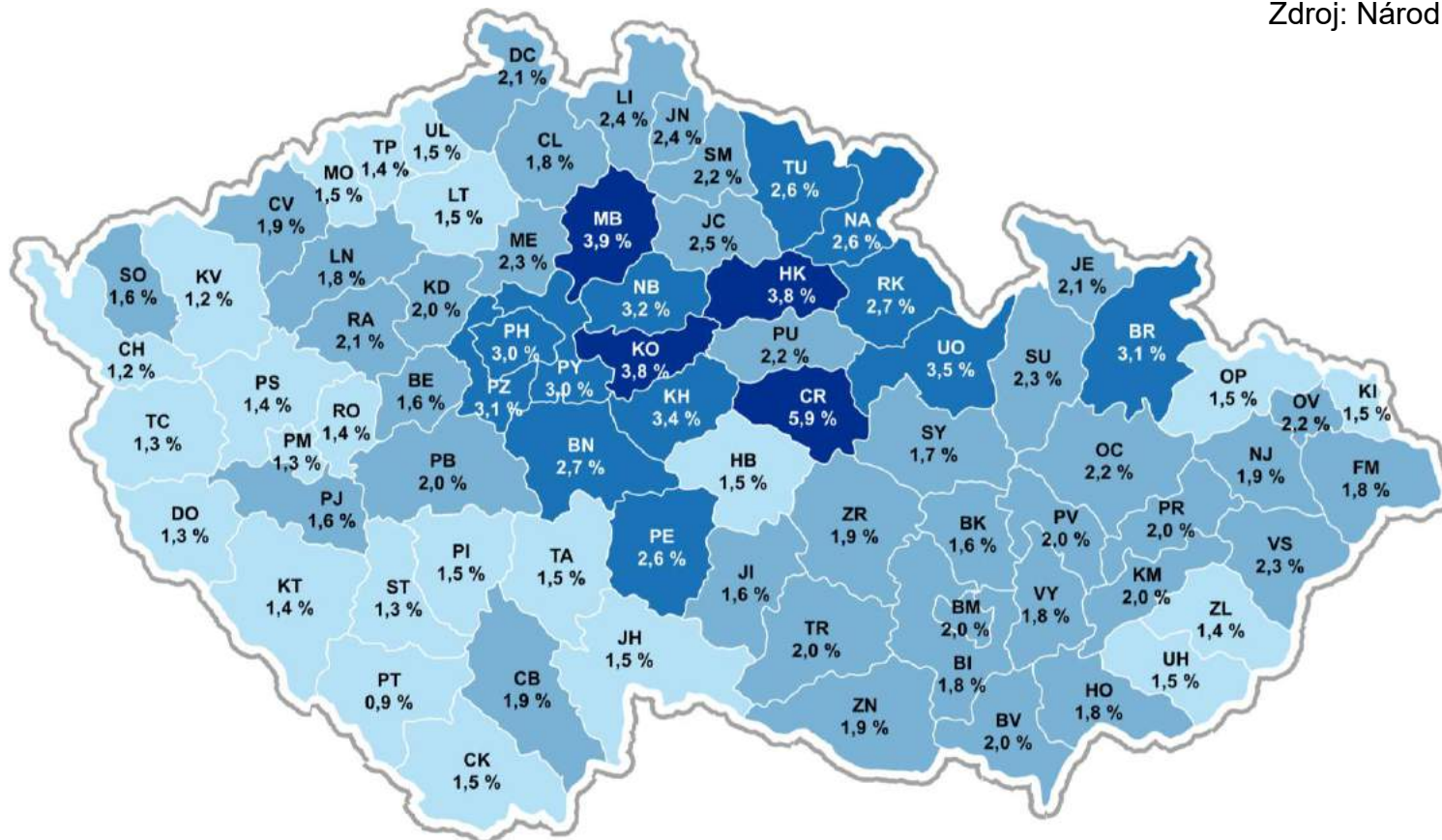
Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let, které v daném roce absolvovaly alespoň jednu diagnostickou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let v ČR. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v podílu uvažovány. Podíl žen vyšetřených mamografií mimo organizovaný program byl maximální v roce 2002, od té doby se snižuje a v posledních letech se pohybuje stabilně okolo 2,2 %.

* Výkon 89179 byl využíván do roku 2014.

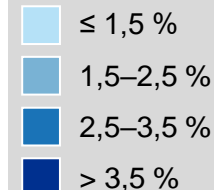
Pozn.: Od roku 2010 je údaj vypočten z NRHZS.

PODÍL ŽEN VYŠETŘENÝCH DIAGNOSTICKOU MAMOGRAMIÍ V ROCE 2022 DLE OKRESU BYDLIŠTĚ

Zdroj: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
 Diagnostická mamografie (89180)
 Ženy ve věku 45–69 let; 2022
 N = 39 915 vyšetření

Odhad podílu
 vyšetřených žen
 v procentech

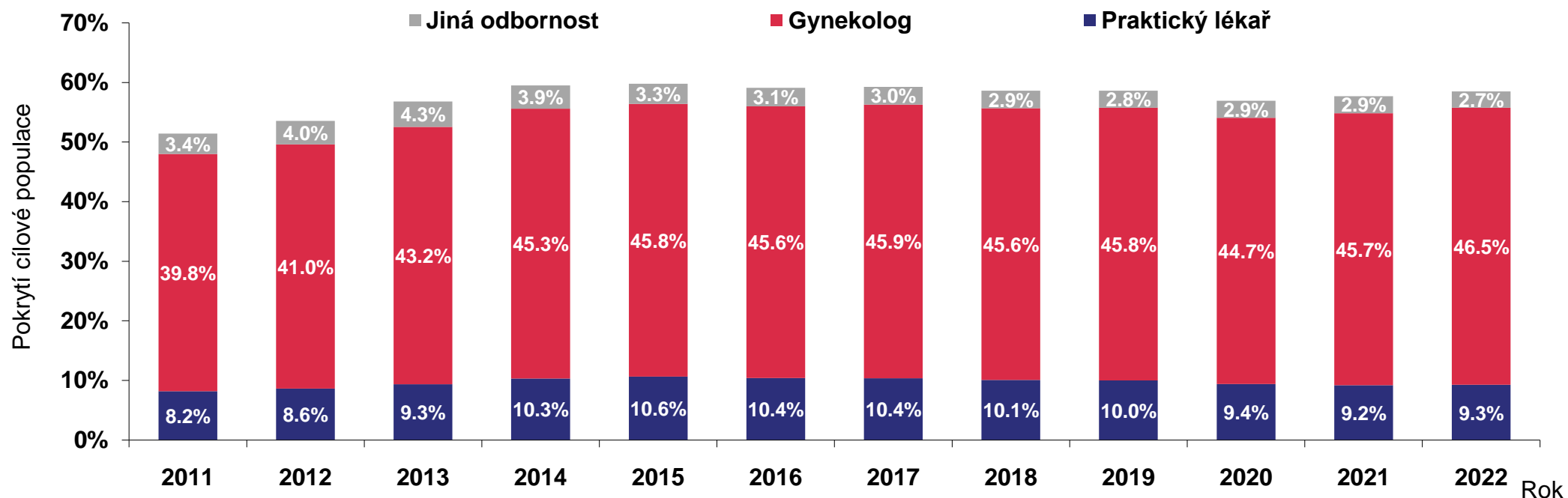

Podíl žen ve věku 45–69 let vyšetřených diagnostickou mamografií v roce 2022: 2,2 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let, které v roce 2022 absolvovaly alespoň jednu diagnostickou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let, dle okresu bydliště. Ženy, které zemřely do roku 2022 (včetně), nejsou v podílu uvažovány. Největší podíl sledujeme v okrese Chrudim (5,9 %), nejmenší podíl v okrese Prachatice (0,9 %)

PŘÍSPĚVEK K POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE ŽEN V ČASE DLE ODBORNOSTI ŽADATELE O VYŠETŘENÍ

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
Screeningová mamografie (89221; 89223)
(ženy, 45–69 let)

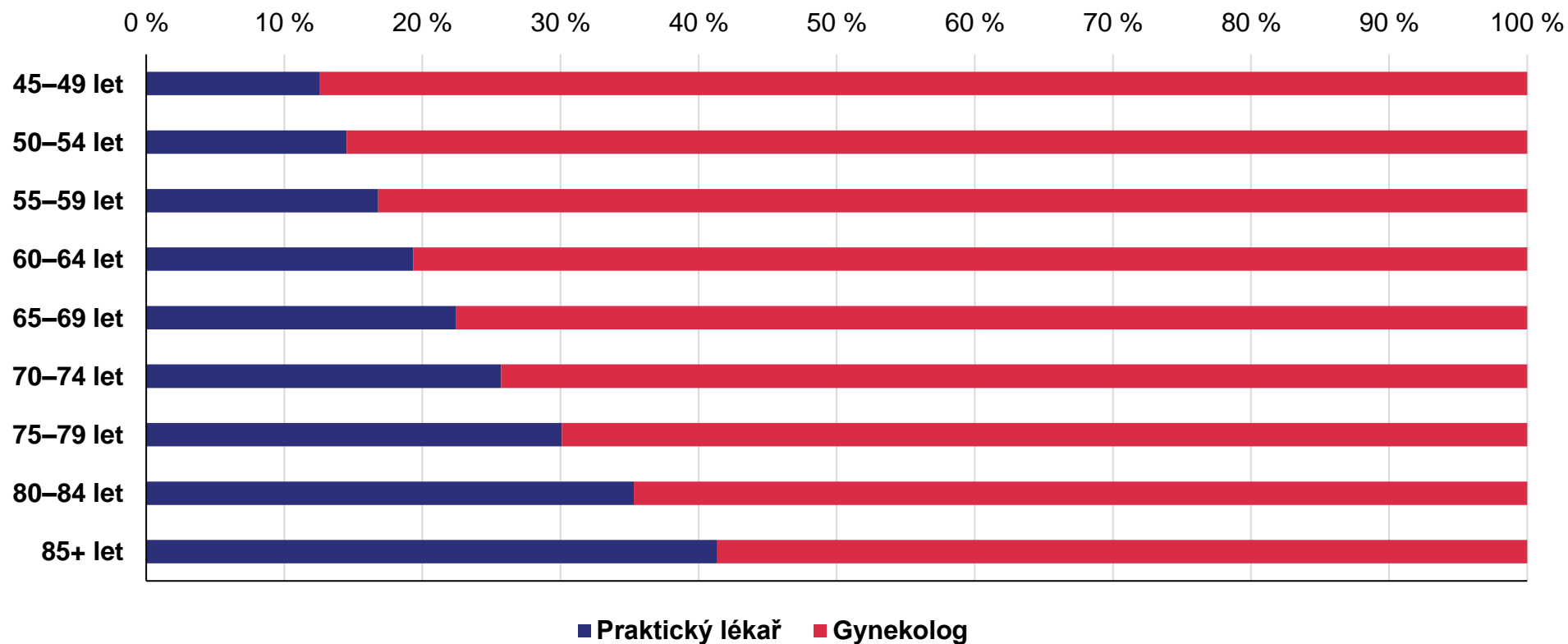

Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 58,5 %

Indikátor hodnotí podíl žen ve věku 45–69 let (téměř 1,8 milionu žen), které během posledních 2 let (2021–2022) absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen ve věku 45–69 let dle odbornosti žadatele o vyšetření. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. V posledních letech se příspěvek od gynekologa pohyboval okolo 46 %, od praktického lékaře okolo 9 %.

PODÍL ODBORNOSTÍ LÉKAŘŮ ODESÍLAJÍCÍCH KE SCREENINGOVÉ MAMOGRAFII DLE VĚKU PACIENTKY V ROCE 2021

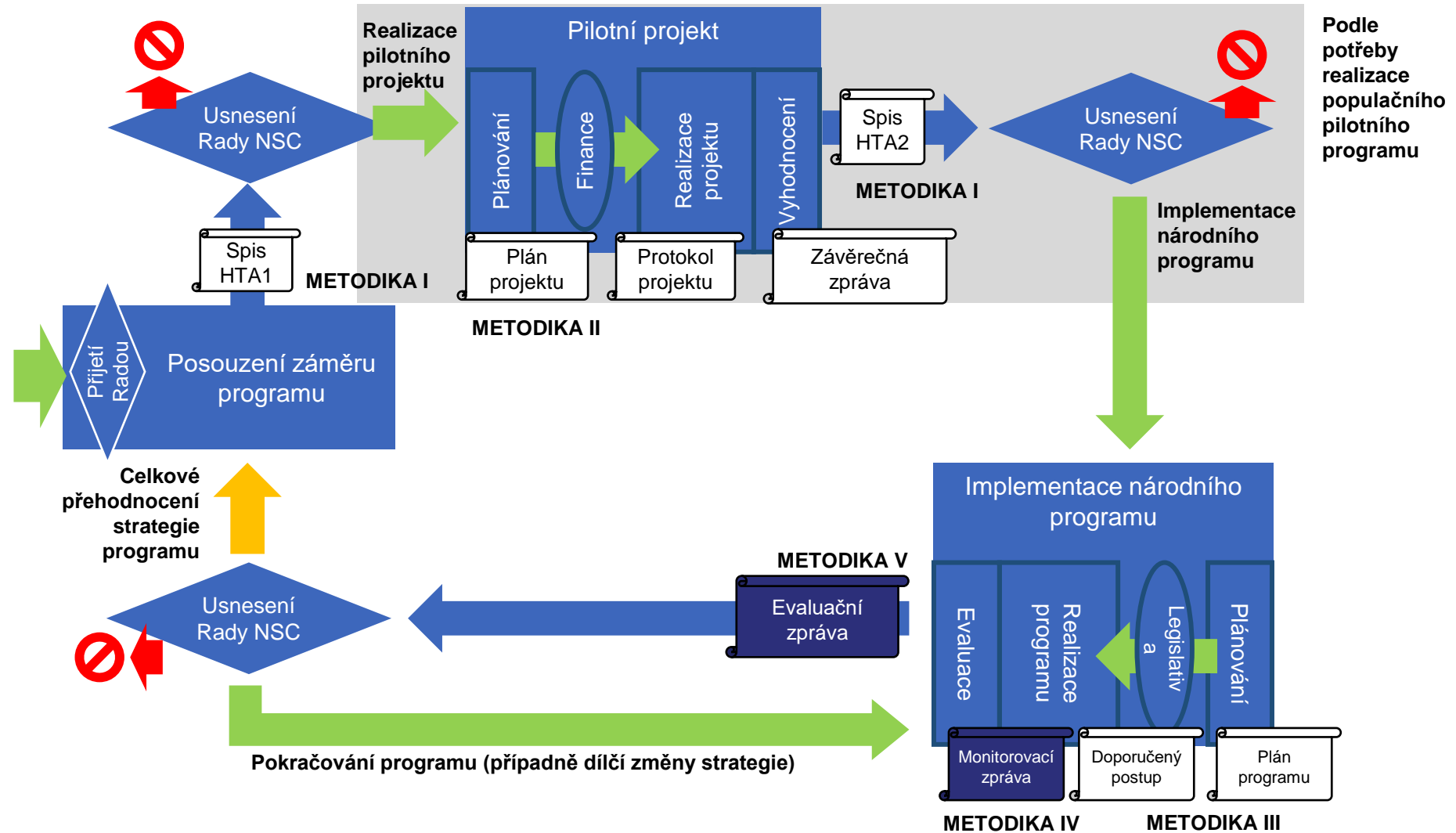
Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Ženy ve věku od 45 let, výkon 89223
N = 683 630* pacientek v roce 2021

**DATOVÝ AUDIT
SCREENINGU
A NEROVNOSTI
V POKRYTÍ**

ŽIVOTNÍ CYKLUS SCREENINGOVÝCH PROGRAMŮ

3. Přehled sledovaných ukazatelů v rámci evaluace mamografického screeningu

Procesní a dopadové ukazatele

Pokrytí cílové populace screeningem

Pokrytí stanovuje podíl žen v cílové populaci (ženy ve věku 45–69 let), které podstoupily screeningovou mamografii během posledních 2 let. Tento ukazatel je dále hodnocen dle věku, kraje a okresu.

Ukazatel popisuje pokrytí a úplné pokrytí cílové populace screeningu ve standardním dvouletém a prodlouženém tříletém intervalu. Součástí ukazatele je i příspěvek k pokrytí cílové populace žen screeningem dle odbornosti.

Podíl žen vyšetřených diagnostickou mamografií

Ukazatel popisuje podíl žen v cílové populaci, které podstoupily mamografické vyšetření (diagnostickou mamografií) mimo organizovaný program.

Podíl žen s doplňujícím ultrazvukovým vyšetřením

Údaj stanovuje podíl žen, které po screeningové mamografii podstoupily doplňující ultrazvukové vyšetření.

Objem screeningových vyšetření a detekční míra (Registr screeningu karcinomu prsu)

Ukazatel popisuje objem screeningových vyšetření u žen ve věku od 45 let a počet zachycených karcinomů, tedy detekční míru (na 1 000 vyšetřených žen). Detekční míra je hodnocena z hlediska věku a pořadí vyšetření, dle toho, zda byla žena vyšetřena v rámci screeningového programu poprvé nebo opakovaně. V rámci tohoto ukazatele jsou sledovány také podíly jednotlivých stadií nalezených karcinomů.

Podíl doplňujících vyšetření (Registr screeningu karcinomu prsu)

Ukazatel udává podíl žen ve věku od 45 let, u kterých bylo po screeningové mamografii provedeno některé z doplňujících vyšetření (včetně ultrazvukového vyšetření). Tento ukazatel je hodnocen z hlediska věku a pořadí vyšetření, tedy zda byla žena vyšetřena v rámci screeningového programu poprvé nebo opakovaně.

Míra intervalových karcinomů a karcinomů detekovaných ve screeningu

Tento ukazatel udává, u kolika žen vyšetřených ve screeningovém programu byl nalezen karcinom v rámci screeningu a v kolika případech se jednalo o intervalové karcinomy.

Podíl stadií karcinomů prsu detekovaných screeningem a detekovaných mimo screening

Ukazatel udává podíl stadií karcinomů prsu detekovaných ve screeningu a mimo screening. Tento ukazatel je dále stratifikován dle časového intervalu mezi posledními dvěma screeningovými mamografiemi v případě karcinomů detekovaných ve screeningu a časového intervalu mezi datem diagnózy karcinomu a posledního screeningového vyšetření v případě karcinomů detekovaných mimo screening. Podíl karcinomů ve stadiu I byl následně porovnán i pro jednotlivé věkové kategorie.

Vývoj incidence a mortality karcinomu prsu

Ukazatel popisuje časový vývoj incidence a mortality karcinomu prsu.

Vývoj zastoupení stadií karcinomu prsu

Ukazatel popisuje časový vývoj zastoupení jednotlivých stadií karcinomu prsu.

Dopad pandemie COVID-19

Ukazatel popisuje dopad pandemie COVID-19 na počet provedených screeningových mamografií.

Organizační ukazatele

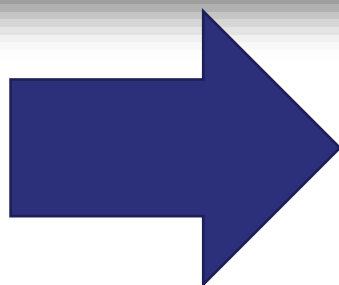
Síť screeningových center v ČR

Ukazatel sleduje počet akreditovaných screeningových mamografických center v celé ČR i v jednotlivých krajích. Součástí ukazatele je také to, kolik žen připadá na jedno centrum.

Průměrná objednávací doba na mamografické vyšetření

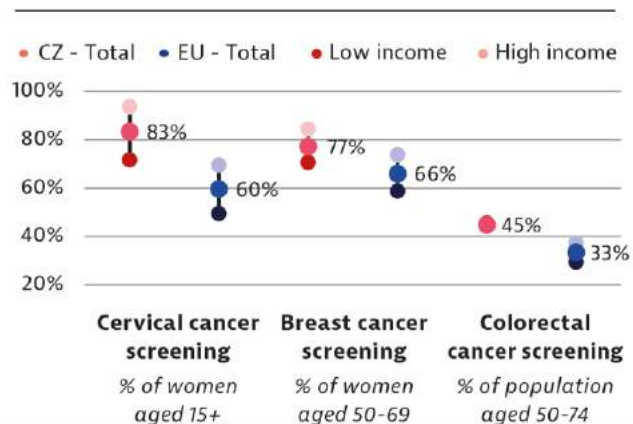
Ukazatel sleduje průměrnou objednávací dobu na screeningové mamografické vyšetření v akreditovaných screeningových centrech v ČR.

<https://nsc.uzis.cz/data/>

**Akční plán navržených opatření
(řídící komise screeningových
programů)**

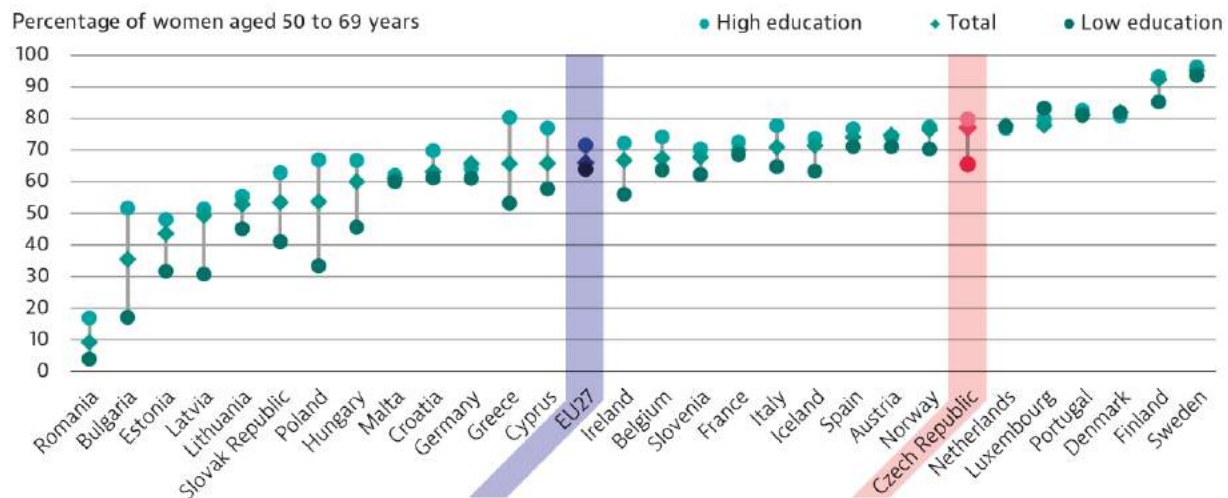
ONKOLOGICKÝ PROFIL ČR: SCREENINGOVÉ PROGRAMY JSOU DOBRÁ VIZITKA, ALE POZOR NA NEROVNOSTI

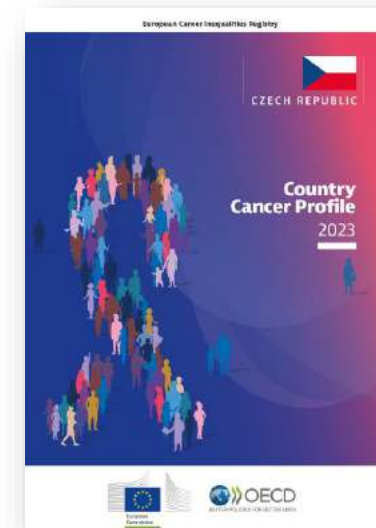
Early detection

Cancer screening programmes are well established and complemented by personalised invitations. Participation rates are higher than the EU averages for cervical, breast and colorectal cancers and have been stable in recent years, with the exception of 2020. Regional differences are of particular concern.

Figure 7. The breast cancer screening rate was lower for women with lower education levels

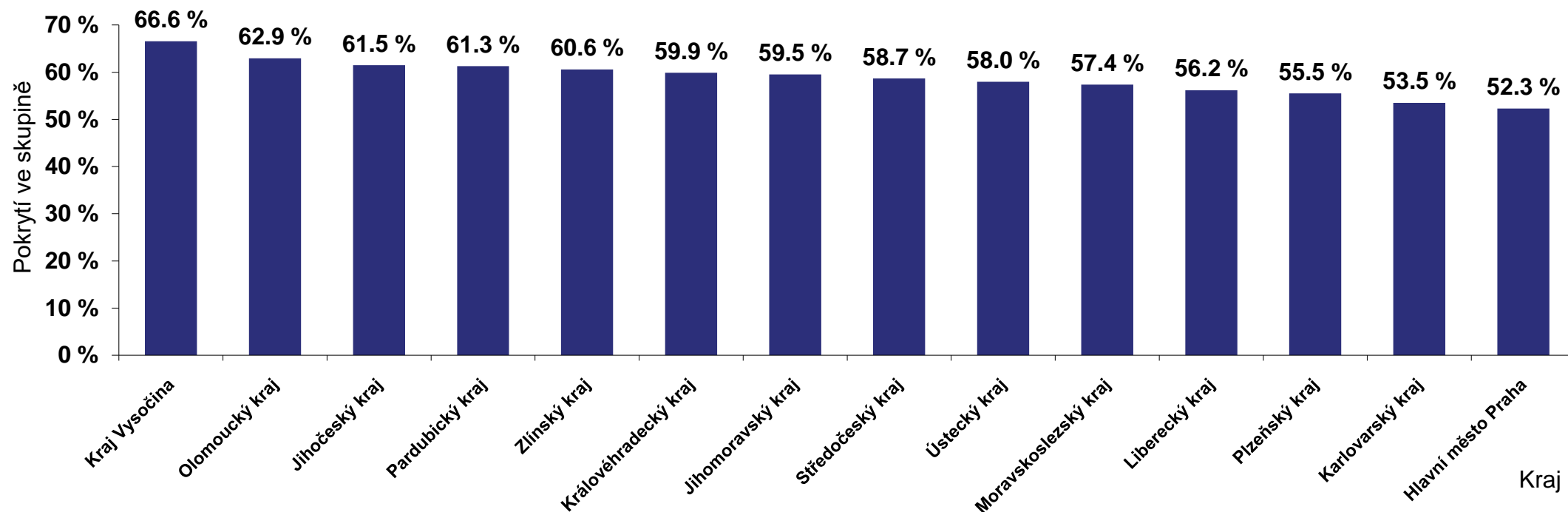
Note: The EU average is weighted (calculated by Eurostat). The figure reports the percentage of women aged 50-69 years who reported receiving a mammogram in the past two years.
Source: Eurostat Database (EHIS). Data refer to 2019.

OECD (2023), *EU Country Cancer Profile: Czech Republic 2023*, EU Country Cancer Profiles, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c37fd099-en>.

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM VE STANDARDNÍM INTERVALU V ROCE 2022 DLE KRAJE BYDLIŠTĚ

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
 Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
 Screeningová mamografie (89223)
 (2021–2022, ženy, 45–69 let, N = 1 065 707 vyšetření)

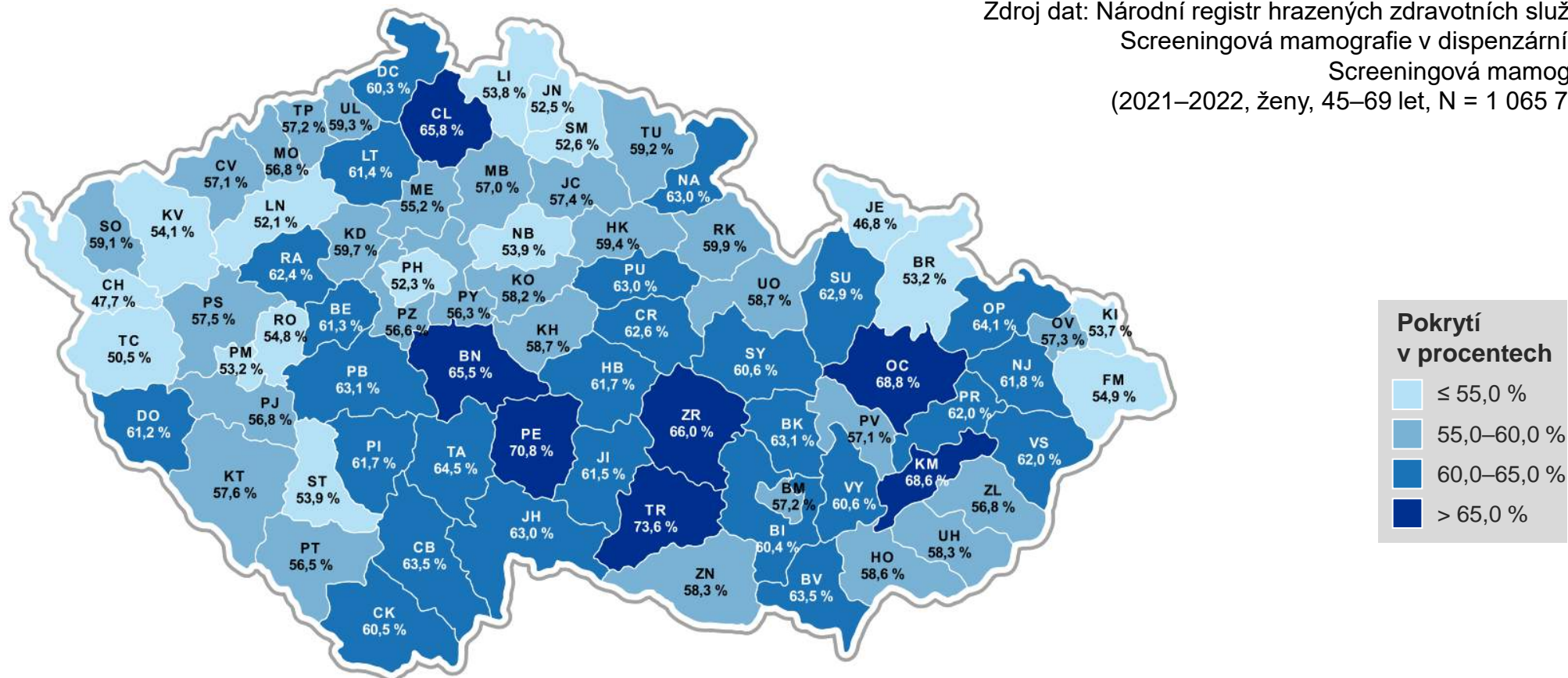

Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 58,5 %

Indikátor hodnotí podíl žen, které během posledních 2 let (2021–2022) absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen, dle kraje bydliště. Ženy, které zemřely do roku 2022 (včetně), nejsou v podílu uvažovány. Nejvyšší pokrytí sledujeme v Kraji Vysočina (66,6 %), nejnižší pokrytí v Hlavním městě Praze (52,3 %)

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM VE STANDARDNÍM INTERVALU V ROCE 2022 DLE OKRESU BYDLIŠTĚ

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
 Screeningová mamografie v dispenzární péči (89178)
 Screeningová mamografie (89223)
 (2021–2022, ženy, 45–69 let, N = 1 065 707 vyšetření)

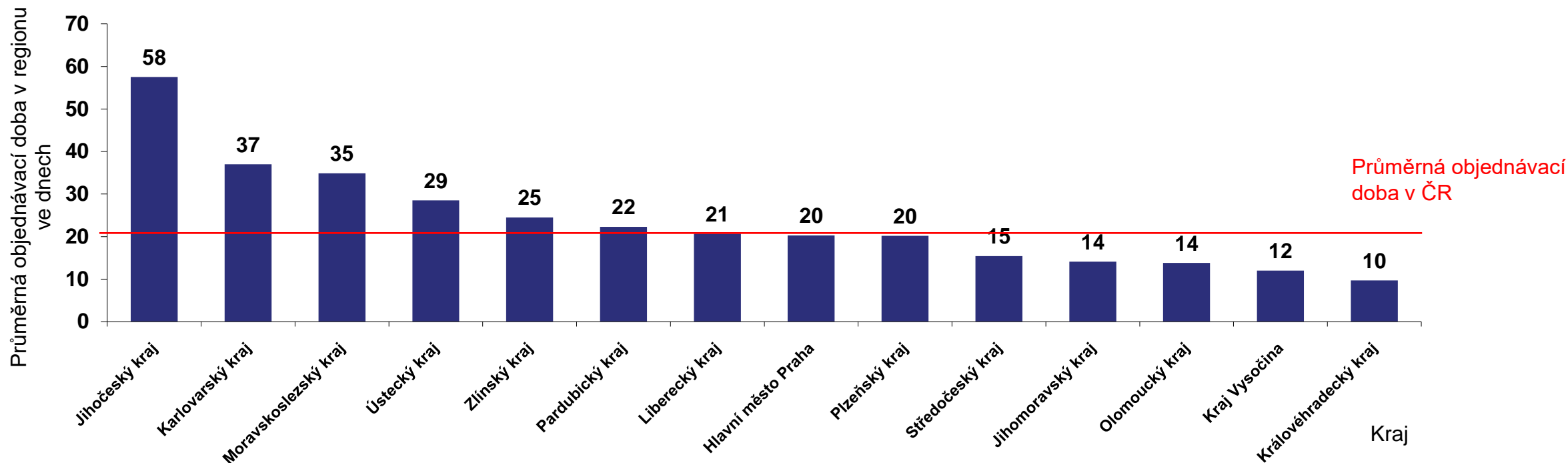
Pokrytí žen ve věku 45–69 let vyšetřených screeningovou mamografií v roce 2022: 58,5 %

Indikátor hodnotí podíl žen, které během posledních 2 let (2021–2022) absolvovaly alespoň jednu screeningovou mamografii z celkového počtu žen, dle okresu bydliště. Ženy, které zemřely do roku 2022 (včetně), nejsou v podílu uvažovány. Největší pokrytí sledujeme v okrese Třebíč (73,6 %), nejmenší pokrytí v okrese Jeseník (46,8 %)

PRŮMĚRNÁ OBJEDNÁVACÍ DOBA MAMOGRAFICKÝCH SCREENINGOVÝCH CENTER

Zdroj: www.mamo.cz

Průměrná objednávací doba uváděná jednotlivými centry na stránkách www.mamo.cz

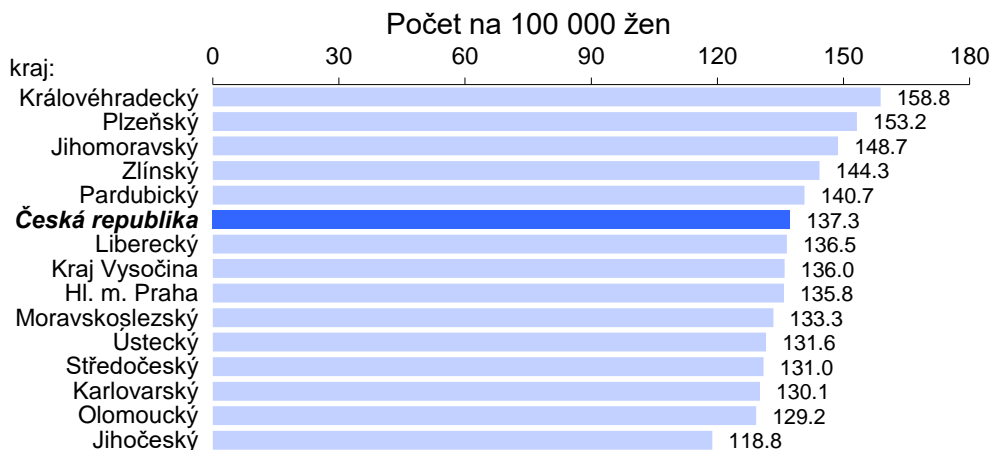
Průměrná objednávací doba v ČR: 21 dní

Jednotlivé kraje ČR se v průměrné objednávací době zřetelně liší. Nejvyšší objednávací doba na screeningové vyšetření je pozorována v Jihočeském kraji, kde dosahuje 58 dní. Naopak nejnižší objednávací doba je v Královéhradeckém kraji (10 dní).

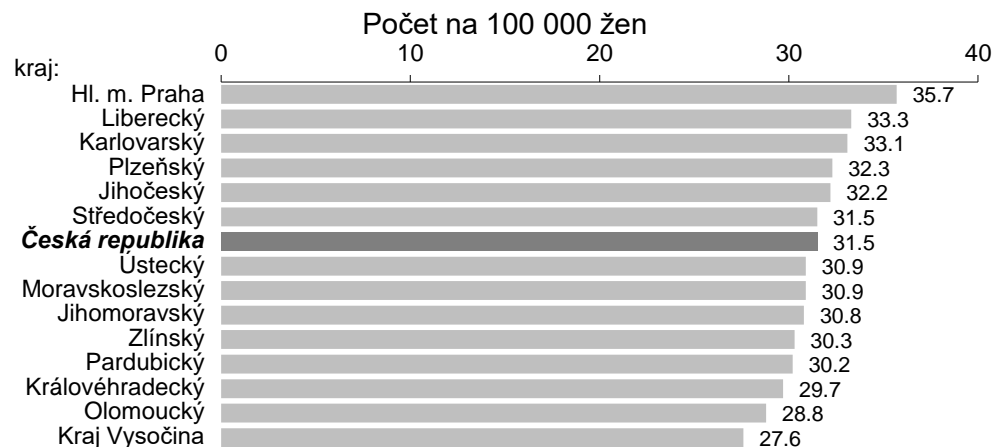
EPIDEMIOLOGIE KARCINOMU PRSU U ŽEN V KRAJÍCH

Zdroj dat: ¹Národní onkologický registr, ²Český statistický úřad

INCIDENCE (roční průměr za období 2017–2021)

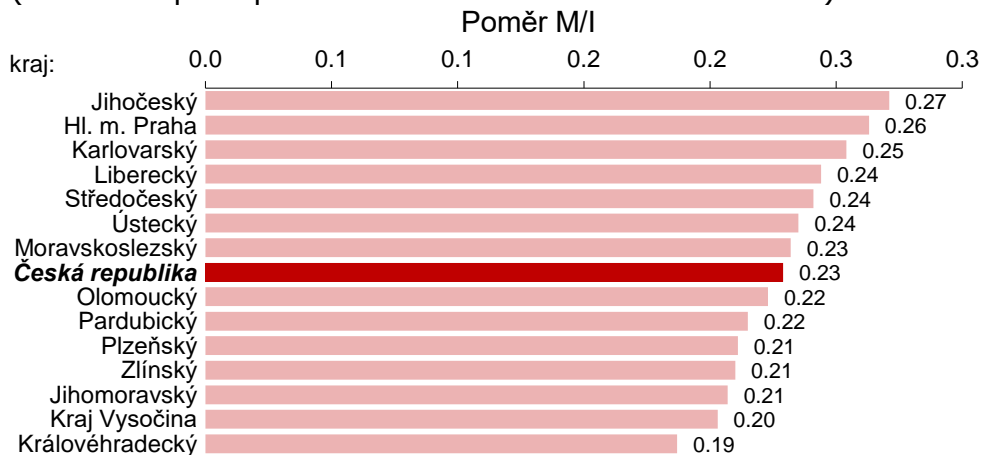

MORTALITA² (roční průměr za období 2017–2021)

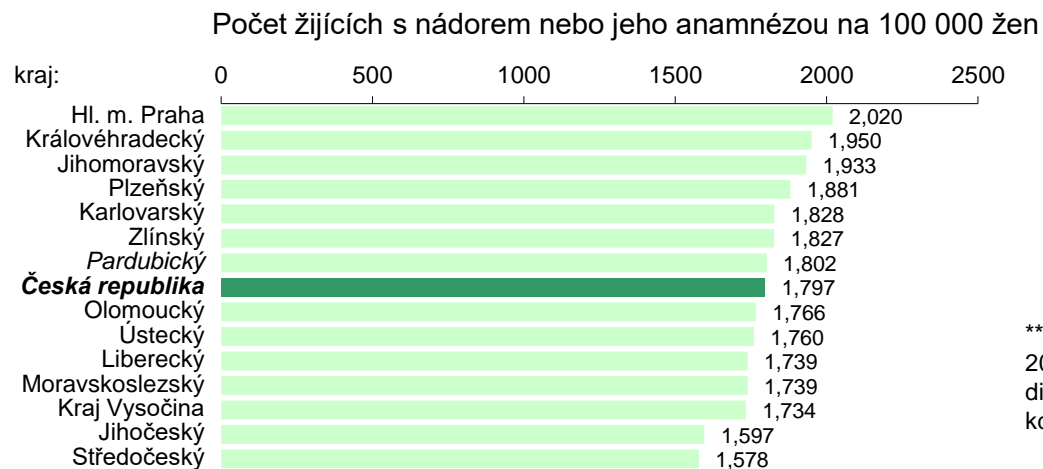

POMĚR MORTALITA²/INCIDENCE

(hodnoceno podle počtu na 100 000 žen za období 2017–2021)

PREVALENCE** (k 31. 12. 2021)

**Lidé naživu k 31. 12. 2021 s daným nádorem diagnostikovaným kdykoliv v minulosti.

ZÁVĚR

- ČR naplňuje nejnovější evropská doporučení v oblasti screeningu karcinomu prsu (zahájení od 45 let, individualizovaná horní věková hranice)
- ČR má postupně se rozvíjející organizační a datové zázemí pro monitoring a evaluaci screeningového programu
- V recentním období se zřetelně snižuje úmrtnost na karcinom prsu, která tak aktuálně patří mezi nejnižší v Evropě, karcinom prsu však zůstává druhou nejčastější příčinou nádorových úmrtí u žen
- Pokrytí screeningem je mezi 60-70 % populace, přetrvávají však nerovnosti v pokrytí mezi regiony, které mohou přispívat i k nerovnostem v populační zátěži

DĚKUJI ZA POZORNOST

**PODĚKOVÁNÍ
SPOLUPRACOVNÍKŮM
V NSC/ÚZIS
A V ŘÍDÍCÍ KOMISI PRO
PROGRAM SCREENING
KARCINOMU PRSU**

NSC

NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM